

EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU

KUUKIRI

09/2023

EMALi kuukirja järgmine number ilmub 2. oktoobril

juhatus: juhatus@maastikuarhitekt.ee

Maarja Gustavson (557 9979), Tanel Breede (521 7478)

Silver Riisalo (507 9638), Külli Sepp (514 4443)

koordinaator: Reet Soans info@maastikuarhitekt.ee (5060 834)

kuukiri: Minea Kaplinski-Sauk minea@maastikuarhitekt.ee

ALANUD ON KEILA JÕEÄÄRSE PROMENAADI IDEEVÕISTLUS

Keila Linnavalitsus koostöös Eesti Maastikuarhitektide Liiduga on kuulutanud välja Keila jõeäärse promenaadi ideevõistluse, millega otsitakse parimat lahendust linna vee-äärsele avalikule ruumile. Tegu on looduslikult ilusa ja tundliku võistlusala, mis ootab pikisilmi maastikuarhitektide häid ja nutikaid lahendusi.

Konkurss on avatud **1. detsembrini**. Rohkem infot ideevõistluse kohta leiate kuukirja leheküljelt 3 või [EMALi kodulehelt](#).

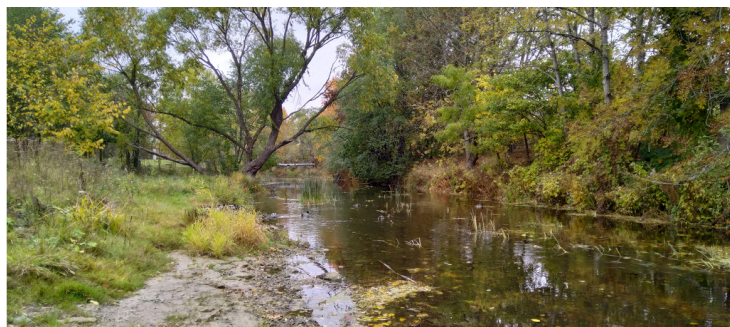

Foto: Sulev Nurme

Ilmus raamat "VÄLTIMATU VÄLIRUUM"

Ilmunud on Kino maastikuarhitektide raamat "Vältimatu väliruum", mis püüab läbi Kino maastikuarhitektuuri projektide ja töökogemuse anda vastuseid küsimustele, milline on hea väliruum, mida tuleb seda luues silmas pidada, kellele mida ja kuidas tehakse ning mis on väliruumide loomisel esmatähtis.

Raamatut saab soetada Tartus raamatupoest Biblioteek ning Tallinnas Telliskivis Helge Kodu poest, Arhitektuurimuuseumist ja Põhjala tehase raamatupoest.

Rattasõidu teemaline õppereis Taanis

2. - 4. oktoobril toimub Kopenhaagenis taas õppereis, mille eesmärgiks on läbi loengute ja ekskursioonide anda sisevaade Taani jalgrattasõbraliku linnaruumi toimimisse ja ülesehitusse.

Lisainfo osalustasu ja programmi kohta [SIIN](#).

Koolituskursus: Rohelise ehitamise olevik ja tulevik

Novembrist märtsini toimub põhjalik, 150 tunnine meistriklass, kus saab arendada oma oskusi ning avardada teadmisi loodussõbraliku ja jätkusuutliku (maastiku)ehituse vallas. Praktilise ja põhjaliku koolituse viivad läbi oma ja rahvusvahelised tegijad eesti ja inglise keeles.

Registreerumine on avatud **16. oktoobrini**, *early bird* hind 4200 € on saadaval kuni **17. septembrini**. Lisainfo koolituse toimumise, sisumoodulite ja õpiväljundite kohta [SIIN](#).

Näitus "Ruumidiplomaatia. Eesti välisesinduste interjöörid" Eesti Arhitektuurimuuseumis

Eesti Arhitektuurimuuseumis on **15. oktoobrini** avatud Eesti Sisearhitektide Liidu poolt eest veetud näitus, mis annab ülevaate Eesti välisesinduste mitmekesisest siselahendusest. Viimastel aastatel on ajaloolised ning ka uued saatkonnaruumid saanud üksteise järel silmapaistva sisearhitektuurse lahenduse.

Meie saatkondade kujundused räägivad loodusearmastusest, euroopalikust kultuuriruumist, uuendusmeelsusest, inimlikkusest, lugupidamisest võõrustaja riigi vastu, heast maitsest, asjakohasusest.

Ruumidiplomaatia näitusel tutvustatakse Margit Arguse, Eero Jürgensoni, Pille Lausmäe-Lõokese, Liisa Põime, Kadri Tamme, Tiiu Truusi ning teiste põnevate autorite loodut. Samuti on näha välisesindustes kasutatud eesti disaini ja tarbekunsti. Küllastaja kogeb kui erinevaid imagoloogiad ja identiteete on sisearhitektid ning arhitektid koostöös välisministeeriumiga valmis pakkuma.

Lisainfo näituse kohta [SIIN](#).

Arhitektuurikooli õpilaste makettide näitus

Tartu Lõunakeskus täitub **15. augustist 10. septembrini** Arhitektuurikooli õpilaste fantaasiaküllaste makettidega. Näitus on sündinud Arhitektuurikooli õpilaste ja juhendajate koostöös ning tutvustab eri vanuses laste loovaid lahendusi nii linnaruumi kui elukeskkonna teemadel. Laste ja noorte ettepanekud kutsuvad kaasa mõtlema, millised soovid ja vajadused on erinevas vanuses linnaelanikel ning kuidas inimeste endi igapäevased valikud linnas elades ja ringi liikudes võivad aidata muuta elukeskkonda meeldivamaks ja huvitavamaks. Maketid räägivad lugusid nii linnaruumist kui ka kodudest – sellest, kuidas me koos ja eraldi elame.

Näituselt leiab erinevaid ideid, kuidas uurida arhitektuuri ning millist linnaruumi noored enda ümber näha soovivad. Kuidas muuta avalik ruum meie ühiseks elutoaks? Muuhulgas soovivad lapsed ise põimida rohkem mängu argiste vajadustega. Näituselt ei puudu ka ägedad onnid, põnevad sillad ja fantaasiarikkad (mängu)väljakud.

Konkurss "Aasta ehitusprojekt 2023"

Eesti Ehituskonsultatsiooniettevõtete Liit kuulutas välja konkursi „Aasta Ehitusprojekt 2023“. Tiitel antakse välja kahes kategoorias – parim hoone ning parim rajatis.

Parimat ehitusprojekti valitakse tänava üheteistkümnendat korda. „Aasta-aastalt on konkurents tihenunud, konkursil võistleb hulgaliselt omanäolisi ehitisi, seda nii arhitektuurses plaanis kui ka inseneritehniliste lahenduste osas“, ütles EKELi tegevjuht Kalle Karron. „Parimate ehitusprojektide puhul saab määravaks projekteerimisprotsessi sujuv juhtimine ja hea meeskonnatöö, mis tagavad oodatud lõpptulemuse ning kõigi osapoolte rahulolu“, lisas Karron.

Konkursiga soovitakse tõsta esile huvitavaid hooneid ja rajatisi, tunnustada peaprojekteerimist teostanud ettevõtteid, arhitekte ja ehitusinsenere, kelle loominguline tulemusena need ehitised on valminud. Konkursi eesmärk on aidata kaasa ehituskonsultatsiooniteenuste kvaliteedi, projekteerimisettevõtjate maine ning tellijate teadlikkuse tõusule.

Kandidaatide esitamise tähtaeg on **5. oktoober**. Konkursi tingimused on leitavad EKELi kodulehelt www.ekel.ee

Parim hoone ehitusprojekt 2022: MUBA

Foto: Tõnu Tunnel

VÕISTLUSED:

Narva Peetri platsi arhitektuurivõistlus

Narva Linnavalitsus koostöös Eesti Arhitektide Liiduga kuulutas välja arhitektuurivõistluse, millega otsitakse head terviklikku ruumilist lahendust Narva Peetri platsi ja selle lähiümbruse projekteerimiseks ja ümberehitamiseks. Peetri plats on ja peaks tulevikus olema veelgi rohkem Narva linna ning Eesti ja Euroopa liidu värav, linna ajalugu väärtustav keskvaljak, Narva ja kogu Eesti oluliste kogunemisürituste toimumispaik ja kokkusaamiskoht ning linnaruumi olulisi keskseid osi (vanalinn, linnuse ala, Tallinna mnt tänavaruum, Puškini tänavaruum) siduv väljak, mis asub erinevate teekondade ristumispunktis.

Võistlustööde esitamise tähtaeg on **6. septembril**. Lisainfo SIIN.

Kallaste linnakeskuse avaliku ruumi arhitektuurivõistlus

Võistlusega soovitakse leida terviklik ruumiline lahendus Kallaste linnakeskusele kui Kallaste esinduskohale, lähtuvalt Kallaste tulevikuvisionist. Võistlusalasse kuulub järvega risti asuv keskvaljaku ala ja sellest põhja poole jääv, kasutust otsivate ühiskondlike hoonetega ääristatud, Oja tänav ning ühendused järvega. Ümberehituse eesmärgiks on linnaruumi muutmine praegusest lahendusest inimsõbralikumaks ja mitmekesisemaks, tänapäevaseks, esinduslikuks ja ajaloolist pärandit rõhutavaks avalikuks ruumiks, mis pakub meeldivat ja turvalist olemist ning tegevusvõimalusi igas vanuses inimesele igal aastajal.

Võistlustööde esitamise tähtaeg on **28. septembril**. Lisainfo SIIN.

Koidu tänava tänavaruumi arhitektuurivõistlus

Tallinna linn kuulutas välja avaliku üheetapilise arhitektuurivõistluse, millega otsitakse Koidu tänavale nii kodutänava kui Uue-Maailma asumis peatänava kontseptsiooni. Konkursialaks on Koidu tänava Suur-Ameerika tänava ja Pärnu maantee vaheline lõik. Võistluse tulemusena on kavas praegu autokeskse Koidu tänava kujundamine jalakäijaid ja jalgrattureid eelistavaks ning asumit liitvaks linnaruumiks. Tänav saab konkursiga omanäolise identiteedi, tasakaalustatud liikuvuskeskkonna, rohelisema ilme ning uusi viibimis- ja tegevuspaiku kõigile sihtgruppidele.

Võistlustööde esitamise tähtaeg on **17. november**. Lisainfo [SIIN](#).

Keila jõeäärse promenaadi ideevõistlus

Ideevõistluse eesmärgiks on Keila linnas Keila jõe kalda roheala heakorrastamine ja mitmekesistamine vee-äärse avaliku ruumi parema kättesaadavuse ja toimivuse eesmärgil. Lähtekohaks on looduslähedaste säästlike lahenduste kombineerimine, et tõsta jõe kalda elurikkust, samas tagades puhkajate, sh ka piiratud liikumisvõimalustega inimeste kasutusmugavus.

Võistlustööde esitamise tähtaeg on **1. detsembril**. Lisainfo [SIIN](#).

Foto: Sulev Nurme

KEVADINE MAASTIKUARHITEKTUURI-REIS LONDONISSE

Reisi toetas EMAL loomestipendiumiga.

Fotode ja teksti autorid Anete Tammeveski, Teele Aaslaid, Maire Suimets ja Külli Sepp

Meie reisi eesmärgiks oli osalemine aiakujundusmessil RHS Chelsea Flowershow 2023 ning Londoni silmapaistvate maastikuarhitektuursete objektide külastus. Lisaks ajaloolistele parkidele käisime eriilmelist ja märgilist kaasaegset maastikuarhitektuuri esindavatel linnaväljakutel, uusarenduste piirkondades ja ka ühes katuseaias.

ESIMENE PÄEV: Chelsea lillefestival

Londonis, Chelseas toimuva maailma suurima lillenäituse, mis tähistab juba oma 110. aastapäeva, tänavune teema oli "Kaasatus ja ligipääsetavus". Sellest lähtuvalt avaldas enim muljet dementsetele turvalist keskkonda võimaldav aed (The National Brain Appeal's Rare Space) ja näituse ajaloo esimest korda spetsiaalselt ratastooliga ligipääsetavaks kujundatud aed (Horatio's Garden), mis võitis ka *Best in Show*-preemia. Horatio's Gardeni nimelise heategevusorganisatsiooni missioon on luua ligipääsetavaid aedu NHS-i (Riiklik Tervishoiuteenistus) lüüsisambavagastustega patsientidele mõeldud taastusravikeskuste juurde.

Kujundustrendidest tuli üllatuslikult esile varasemalt tõrjutud umbrohu kasutamine, mis nüüd on rambivalgusesse tõstetud. Mõneti mõistetak, sest traditsiooniliselt umbrohuks peetud liigid on ju vastupidavad, vähenõudlikud ja konkurentsivõimelised ning nende omaduste tõttu tänuväärne maastikuarhitektuurne haljastusmaterjal. Sümpaatne oli ka ehituseks kõlbmatute ja enamasti prügimäevääriliseks peetud materjalide taaskasutamine – tellisetükke, kruusahunnikuid jms oli kasutatud industriaalse hõnguga kiviktaimla rajamiseks ja lammutatud hoone seinu väliruumi liigenduseks. Väliruumi rajamisel on oluliseks tõustnud ka ökoloogilist jalajälje vähendamine. Taimevalikus oli teemaks söödavate taimede kasutamine kujunduses. Näidiseks oli kujundatud kogukonnapark, kooliaed ja väike rõdu. Tarbeaiataimedega oli hubaseks kujundatud isegi kasutusest väljas rongiplatvorm.

TEINE PÄEV: Olümpiapark, Canary Wharf, Greenwich park

Teine päev Londonis viis meid jalutuskäigule erinevatesse piirkondadesse. Külastasime muuhulgas Kuninganna Elizabethi Olümpiaparki, mis rajati 2012. aasta olümpiamängudeks. Pärast olümpiamängude lõppu avati ala kohalikele ning erinevad arendused käivad piirkonnas senini. Pargis asub Tumbling Bay mänguväljak, mille autorite LUC (Land Use Consultants) kontseptsioon oli inspireeritud lahtirulluvast sõnajalalehest. Mänguväljaku projekteerimisel järgiti lapse vaatenurka, et luua mänguala, mis ei koosneks üksnes laiast paigutatud valmiselementidest, vaid millel liikumine oleks lastele huvitav.

Väljakul on kasutatud väga palju looduslikke materjale nagu puutüved, lauad, köied, bambus, kivid. Muljetavaldav oli eritellimusega valmistatud pesalaadne ronimisatraksioon, mille kasutamiseks on vajalik osavus ning julgus. Samas oli üllatav kohapeal avastada, et kehtivate ohutusstandarditega oli kohati vastuolusid. Teine tähelepanek naturaalse puidu kasutamisest mänguväljakul – puit amortiseerub kiiresti. Mänguväljak rajati aastal 2014 ning vähem kui 10 aastaga on näha, et kohati oli puitelement pehkinud ning murdumisohtlik.

Oümpiapargist edasi viis teekond meid Canary Wharfi kvartalis, kus külastasime katuseaeda (Canary Wharf Roof Garden) ja Jubilee parki. Greenwich pargi külastamiseks otsustasime kasutada 1902. aastal rajatud jalakäijate tunnelit, mis asub Thames jõe all.

KOLMAS PÄEV 3: Ajaloolised pargid (St James park, Green park, Hyde park, Kensington gardens)

Cheslea lillenäitusel oli üheks juhtivaks trendiks looduslikkus, säästlikkus ja looduslike liikide kasutamine ning külastades erinevaid Londoni ajaloolisi ja kaasaegseid parke, võib öelda, et London juhendab põhimõttest „*practise what you preach*“. Ehk siis trendiseadjana kannab oma rolli välja küll – linnaparkides annavad ilmet suured niidualad ja niitmist on viimastel aastatel vähendatud drastiliselt. Uusarendustes ning avalikus ruumis kohtab minimaalse hooldusvajadusega looduslikke kooslusi jälgendavaid lahendusi. Kui ümbruses kasvavad nn umbrohud leiavad tee istutusala, siis segunevad need inimese poolt rajatud haljastusega, moodustub uus tervik ning keegi fanaatiliselt rohima ei asu. Samas Kensington pargis oli esindatud ka inglise pargikorrektsus – vormi püüdnud pükspuud, perfektne muruvaip ja lavendlipõõsad.

NELJAS PÄEV: Battersea keskus, Riverside elamukvartal, Hampstead Heath, Holland Park

Reisi neljandal päeval käisime Thames'i jõe lõunaküljele jäävaid objekte vaatamas. Esimene külastus viis meid Battersea keskuse alale, mis oli suurepärane näide vana industriaalse tootmishoone uuskasutusest – Battersea Power Station seisis 30 aastat kasutuseta, kuni aastal 2022 avati hoone avalikkusele ning toodi sinna erinevaid funktsioone nagu kaubandus, toitlustus ja elupinnad. Keskuse ümbrus on kujundatud kaasaegseks väliruumiks, kuhu muuhulgas on rajatud 25 m laiused püsikute lausistutusladad.

Järgmisena külastasime Riverside'i elukvartalit, mis koosneb kuuest hoonest. Lahendusega on jätud 60 % hoonete ümber olevast väliruumist avalikult ligipääsetavaks ning tagatud sujuv ühendus tänavaruumiga. Hoonetevahelised alad on kujundatud inspireerituna paljandunud jõesängist. Aiad on rohke haljastuse ja vee-elementidega ning paigutatud ülejäänud tänavaruumist kõrgemale, et võimaldada vaadet üle Thames'i jõeseina.

Tänu sellele, et kasutasime Londonis liikumiseks bussi, nägime teisigi erinevaid piirkondi. Nii saime külastada ka kaugemaid kohti nagu Hampstead Heath ja Holland park, kus külastasime Jaapani aias asuvat Kyoto Garden'it ja Fukushima memorial Garden'it.

